

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Julkisen talouden näkymät

JUHA MAJANEN, VALTIOSIHTTEERI KANSLIAPÄÄLLIKKÖNÄ
2.5.2023

Suomella on hyvät edellytykset menestyä

- Hyvin toimivana demokratiana, innovatiivisena taloutena ja mahdollisuuksien tasa-arvon maana Suomella on monessa suhteessa edellytykset menestyvä yhteiskunta.
- Pitkäaikainen talouskehityksen ja julkisen talouden heikkous asettaa nyt päätöksenteossa riman korkealle.
- Yhteiskuntamme peruspilarien vakaus edellyttää kestäväää julkista taloutta.

Kansainvälinen toimintaympäristö

- Geotalous ja talouden murrokset
 - Kiina, Yhdysvallat, Afrikka
 - Eurooppa ja Euroopan unioni
 - Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan
 - Energia, vety, kiertotalous, vihreä siirtymä
 - Datatalous, teknologiat, työ
 - Vanhat ja nykyiset haasteet sekä uudet kriisit

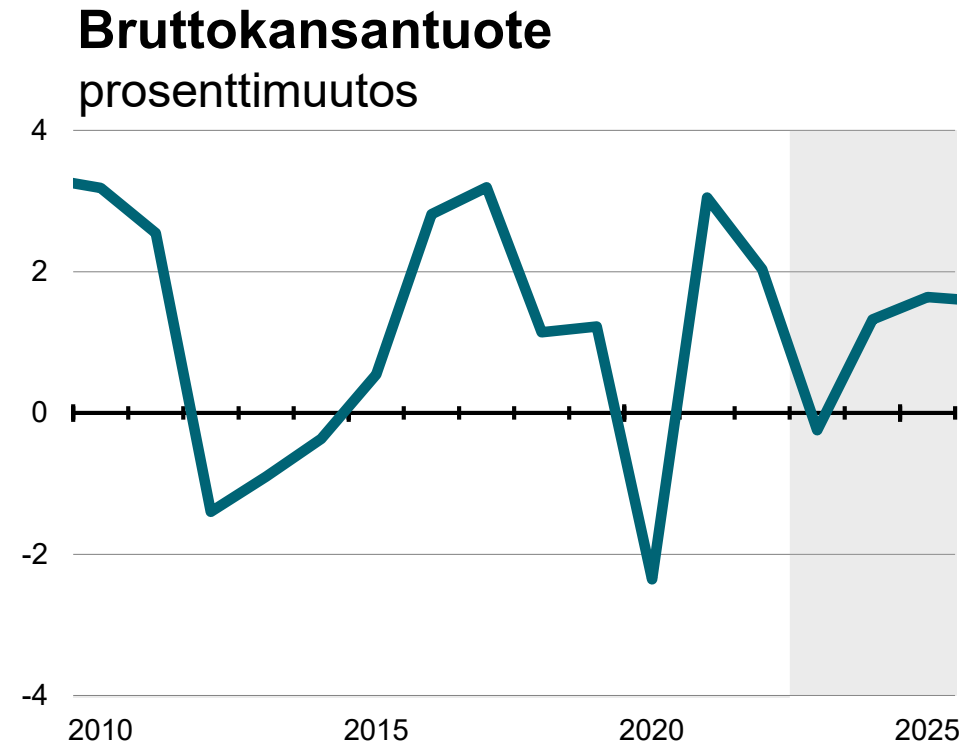
Julkinen talous ei nyt ole kestäväällä pohjalla

- Ikääntyminen on heikentänyt julkisen talouden tilaa jo vuosien ajan, ja tekee niin pitkälle tulevaisuuteen.
- Nyt tilannetta vaikeuttavat Venäjän hyökkäyksen talousvaikutukset ja korkojen nousu.
- Julkisia varoja tarvitaan turvallisuuteen, vihreään siirtymään, osaamiseen ja t&k:hon liittyviin panostuksiin, jotka ovat tulevaisuuden kannalta tärkeitä.
- Julkisen talouden kestävyyttä ovat viime vuosina vahvistaneet mm. päätökset eläkeuudistuksesta ja ns. työttömyysputken poistamisesta.
- Työllisyyden viimeaikainen paraneminen tukee julkista taloutta.

Valtiovarainministeriön ennuste: Suomi ponnistaa taantumasta kasvuun loppuvuonna

- BKT supistui 2022 jälkipuoliskolla, ja 2023 alkupuoliskon arvioidaan olevan vaimea.
- Hintojen ja korkojen nousu on heikentänyt kotitalouksien ostovoimaa. Vuonna 2023 se kääntyy kasvuun.
- Rakentaminen vähenee väliaikaisesti etenkin aiempaa korkeamman korkotason takia.
- Muut investoinnit kasvavat osin vihreän siirtymän takia.
- Viennin kasvun ennustetaan nopeutuvan, kun maailmantalous vähitellen vahvistuu.

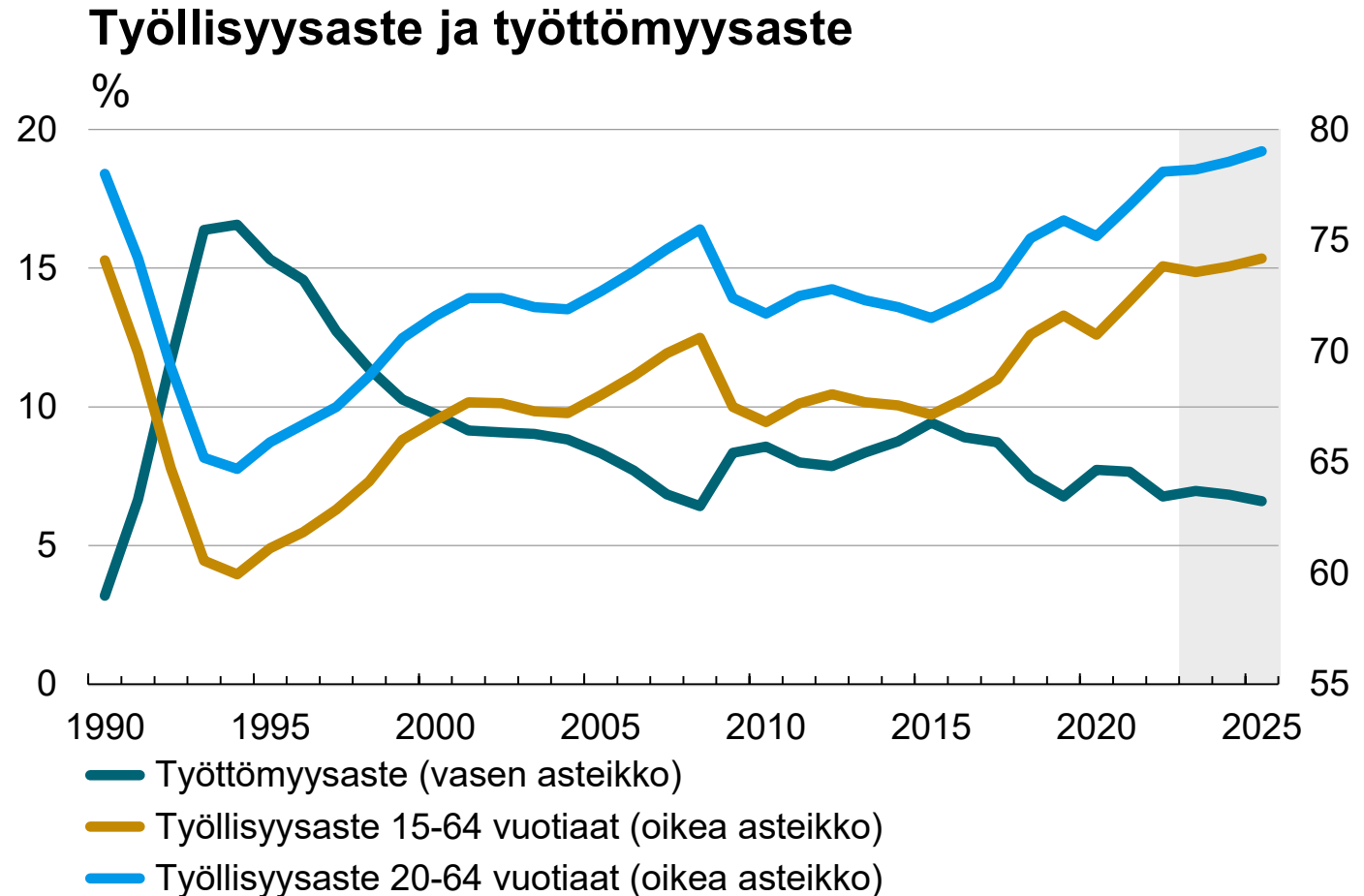
	2022	2023	2024	2025
BKT:n muutos, %	+2,1	-0,2	+1,3	+1,6

Lähde: Tilastokeskus. VM

Työllisyyden ennustetaan notkahtavan väliaikaisesti ennätystasolta

- Avoimien työpaikkojen määrä on vähentynyt.
- Työllisten määrä supistuu noin puoli prosenttia vuonna 2023. Työttömyysaste nousee 7 prosenttiin.
- Työllisyystilanne parantuu ensi vuonna.

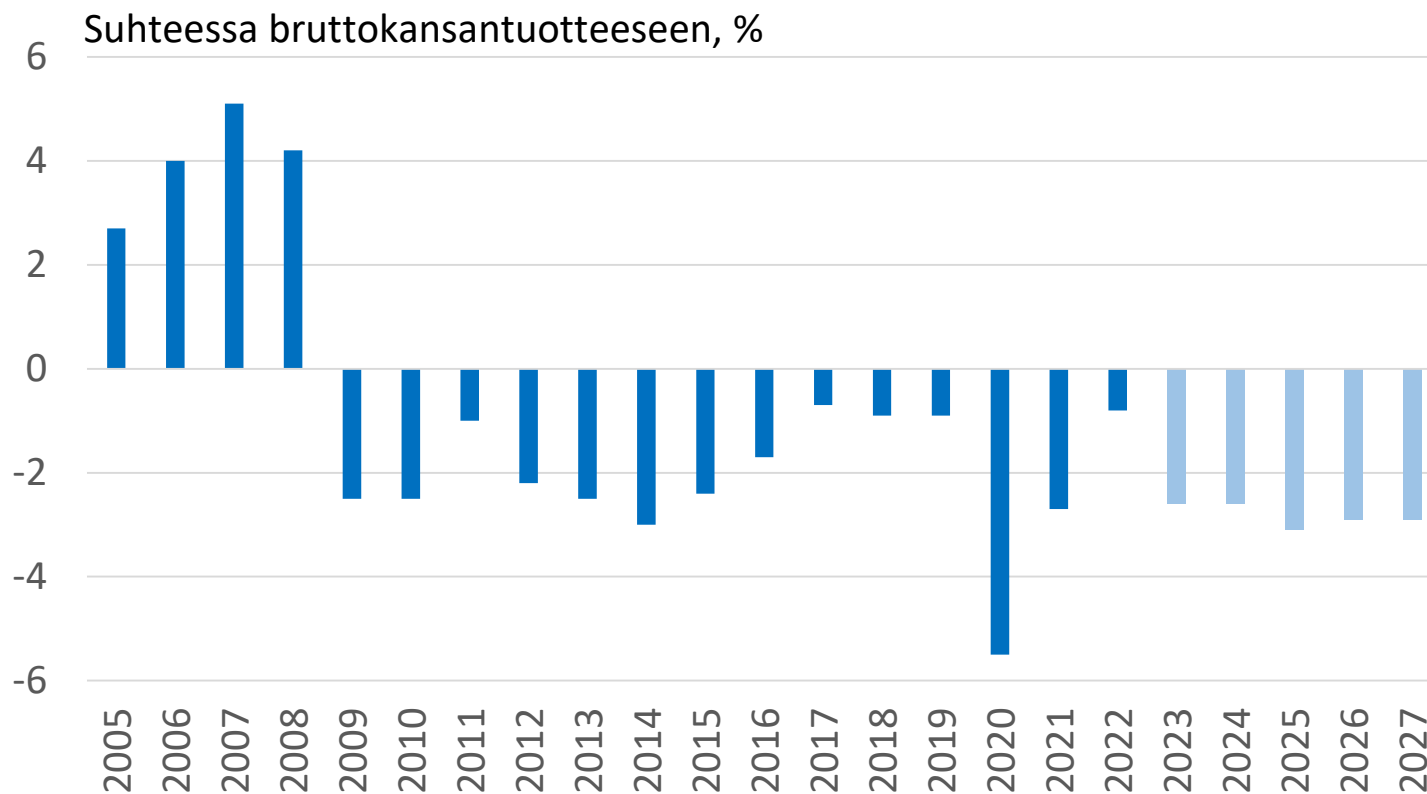
Lähde: Tilastokeskus, VM

Taloukasvu pidemmällä aikavälillä

- Lähivuosien jälkeen Suomen talouden ennustetaan kasvavan keskimäärin runsaat 1 % vuosittain.
- Kasvu on menneisiin vuosikymmeniin verrattuna hidasta.
- Kasvun hitaus ei liity suhdannetilanteeseen. Sen edellytyksiä vaimentavat
 - 1) Väestön ikääntyminen
 - 2) Työn tuottavuuden pitkäaikaisen vaimean trendin odotettu jatkuminen

Julkinen talous vahvistui mutta ei pitkäaikaisesti

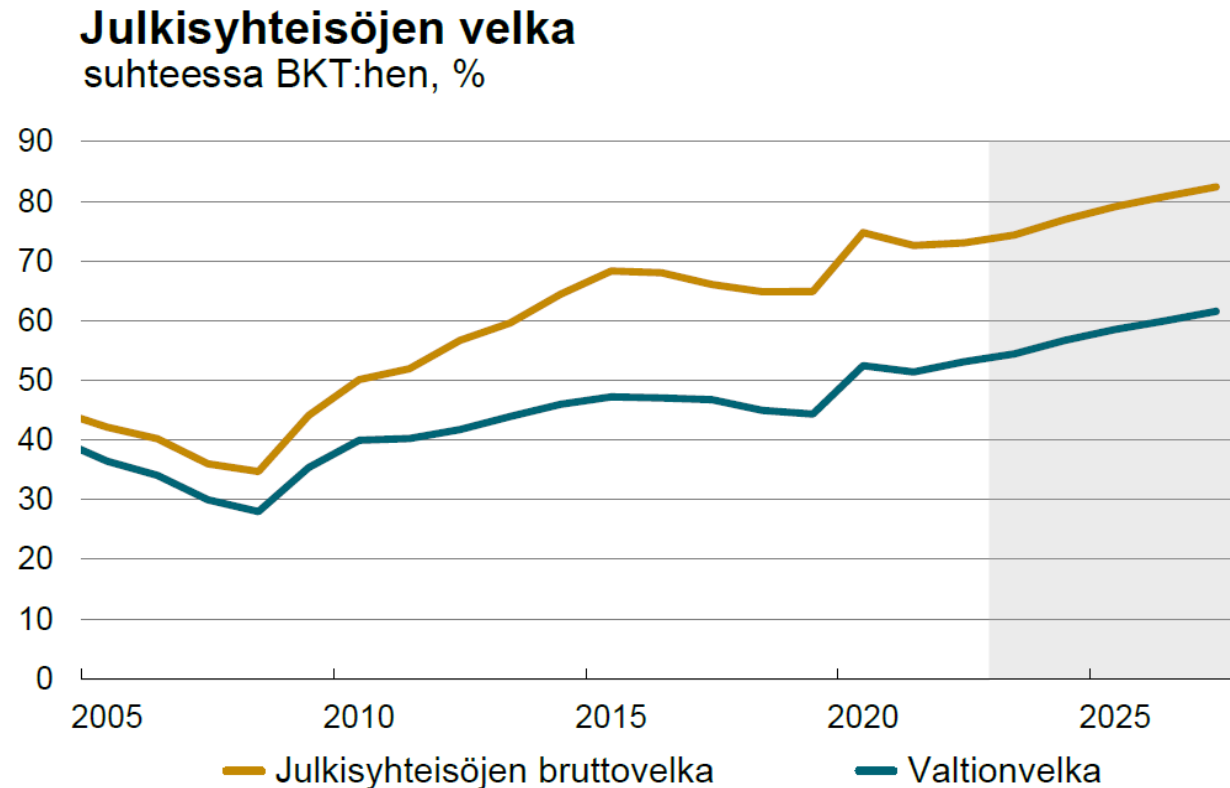
Julkisyhteisöjen rahoitusasema

Lähteet: Tilastokeskus ja VM:n ennuste, kevät 2023.

- Julkisen talouden alijäämä pieneni vuonna 2022 koronapandemiaa edeltäneelle tasolle.
- Vuodesta 2023 lähtien alijäämä kasvaa uudelleen ja pysyy ilman uusia toimia mittavana pitkälle tulevaisuuteen.
- Hävittäjähankinnat syventävät alijäämää vuodesta 2025 alkaen.

Velkasuhde kääntyi uudelleen kasvuun

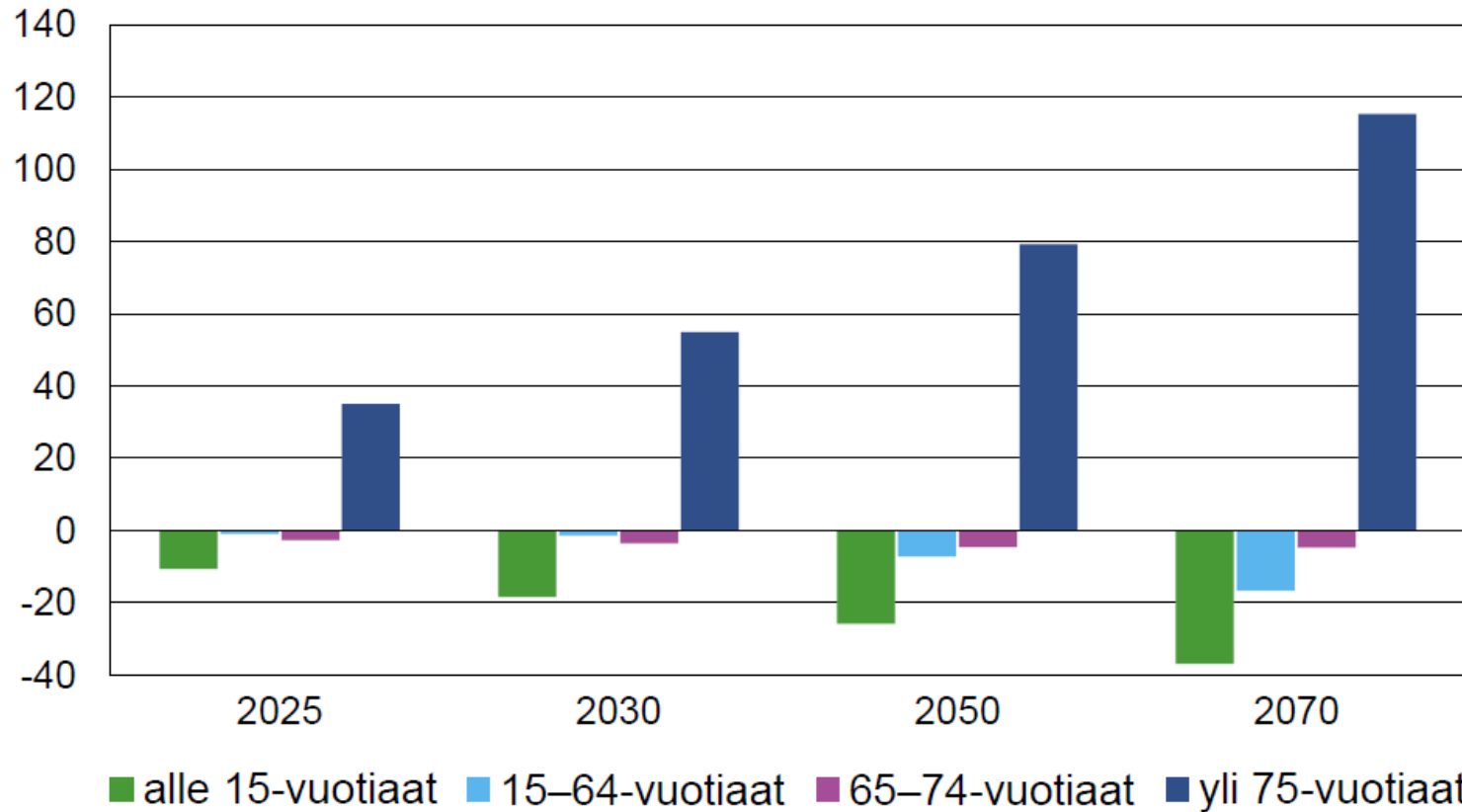

Lähde: Tilastokeskus, VM

- Velkasuhteen kasvu pysähtyi väliaikaisesti alijäämän pienenemisen ja BKT:n euromääräisen kasvun vuoksi.
- Velkasuhde kääntyi uudelleen kasvuun 2022, ja ilman uusia päätöksiä kasvu jatkuu pitkälle tulevaisuuteen.
- Julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyysvajeeen arvioidaan olevan noin 3 % BKT:sta vuoden 2027 tasolla.

Väestön ikääntyminen painaa julkista taloutta vielä vuosikymmenten ajan

Väestönmuutos
suhteessa vuoteen 2018, %

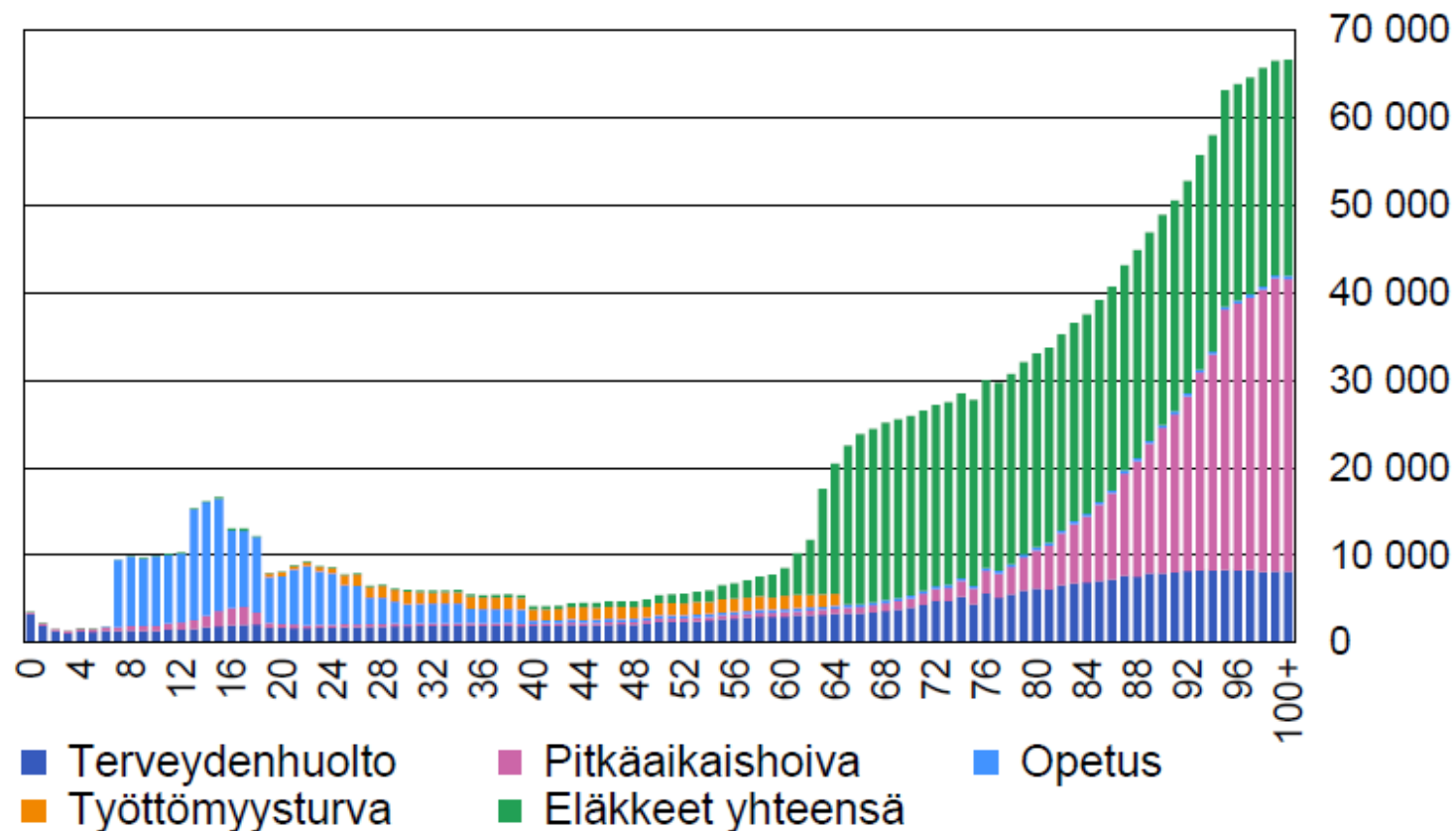
- 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa.
- Suuret ikäluokat ovat nyt keskimäärin noin 75-vuoden iässä.
- Suomalaisten keskimääräinen elinikä pitenee jatkuvasti.

Ikääntyvä väestö nostaa eläkkeitä ja tarvitsee palveluita

Ikäsidonnaiset menot ikäluokittain v. 2019

euroa henkeä kohden, keskiarvo

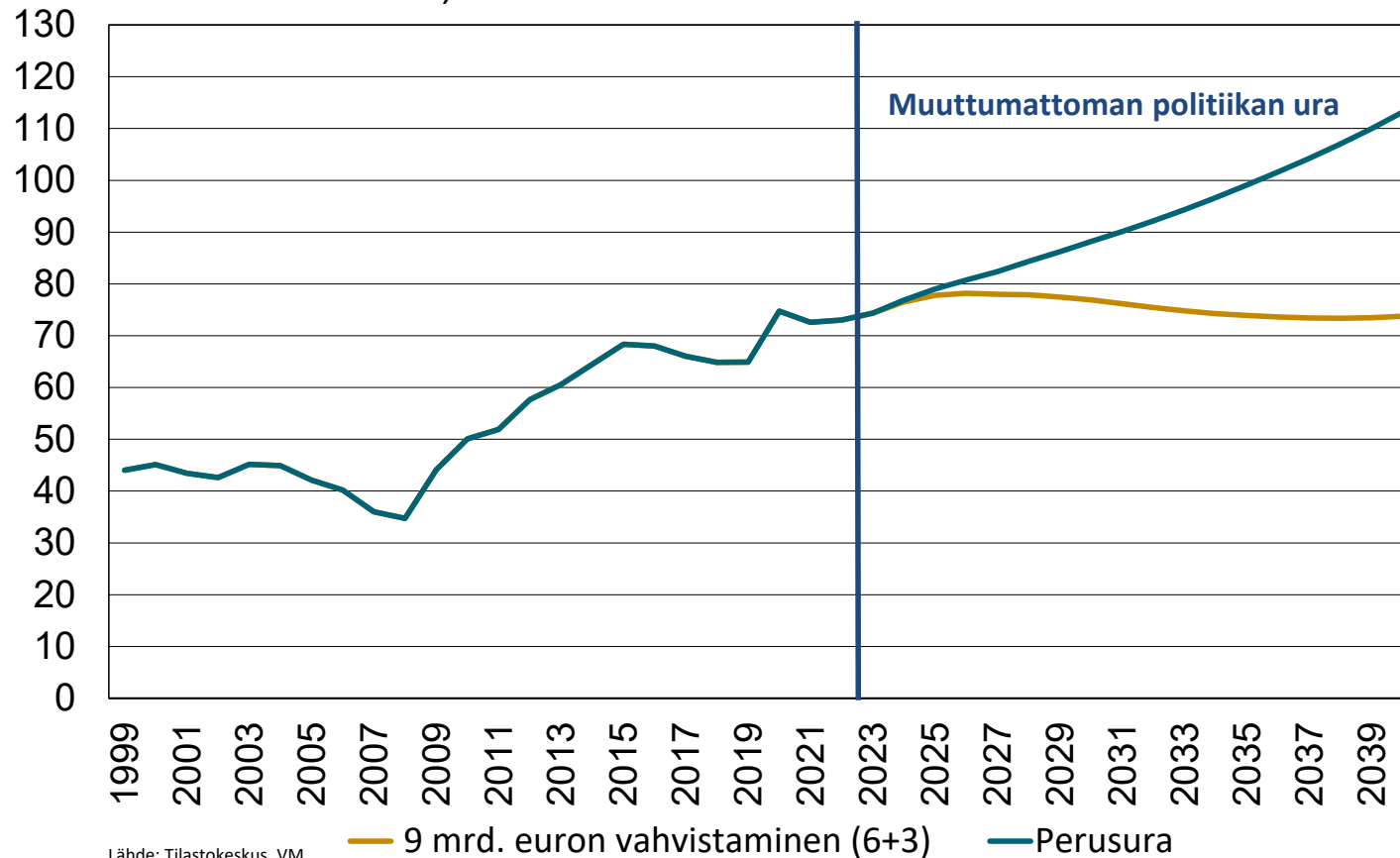

- Terveydenhuollon ja pitkäaikaishoivan menot kasvavat etenkin ikävuosista 75-80 lähtien.

Ilman uusia päätöksiä julkisen velan kasvu jatkuu

Julkisyhteisöjen velka

suhteessa BKT:hen, %

- Velka suhteessa BKT:hen ylittää 100 % 13 vuoden kuluttua, jos uusia päätöksiä ei tehdä.
- VM:n ehdottama 6+3 mrd euron julkisen talouden vahvistaminen pysäyttäisi velkasuhteen kasvun runsaan 70 prosentin tasolle.

Myös EU:n säännöt ja kotimainen lainsäädäntö edellyttävät julkisen talouden vahvistamista

- EU:n finanssipoliittiset säännöt asettavat rajoitteita Suomelle, vaikka ne ovat muuttumassa. VM:n ehdottamaa 6 miljardin tasapainotusta alkaneella vaalikaudella voidaan pitää nykyisten sääntöjen näkökulmasta vähimmäisvaatimuksena.
- Nykyinen kansallinen lainsäädäntö (ns. fipo-laki) edellyttää näillä näkymin samaa kokoluokkaa olevaa julkisen talouden vahvistamista.

Yhteenveto

- Julkisen talouden vahvistamiseksi on jo tehty päätöksiä, mm. eläkeuudistus. Lisää kuitenkin tarvitaan. Ilman uusia päätöksiä velan suhde BKT:hen ylittää 100 prosentin rajan 13 vuoden kuluttua.
- VM:n ehdottama 6+3 mrd euron vahvistaminen suunnilleen tasapainottaisi julkisen talouden, pysäyttäisi velkasuhteen kasvun runsaan 70 prosentin tasolle ja lähestulkoon poistaisi pitkän aikavälin kestävyysvajeen.
- Julkisen talouden saattaminen kestäväälle pohjalle parantaisi kykyämme panostaa menestymisemme kannalta tärkeimpiin asioihin ja antaisi tuleville sukupolville mahdollisuuden tehdä omat valintansa.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos!

Keskeiset ennusteluvut

	2022	2023**	2024**	2025**	2026**	2027**
BKT markkinahintaan, määrän muutos, %	2,1	-0,2	1,3	1,6	1,6	1,5
Inflaatio, %	7,1	5,5	2,5	1,6	2,0	2,0
Työttömyysaste, %	6,8	7,0	6,8	6,6	6,4	6,3
Työllisyysaste, %	73,8	73,6	73,8	74,2	74,6	74,9
% BKT:sta						
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto¹	-0,8	-2,6	-2,6	-3,1	-2,9	-2,9
Valtio	-1,6	-3,4	-3,4	-4,1	-4,0	-4,0
Kuntahallinto	-0,3	-0,2	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2
Hyvinvointialueet		-0,4	-0,5	-0,5	-0,5	-0,4
Sosiaaliturvarahastot	1,1	1,4	1,4	1,6	1,7	1,8
Julkisyhteisöjen rakenteellinen jäämä	-0,5	-1,6	-1,7	-2,6	-2,6	-2,9
Julkisyhteisöjen EDP-velka	73,0	74,4	76,9	79,0	80,7	82,4
Valtionvelka²	53,1	54,5	56,7	58,5	59,9	61,4

¹ Valtionhallinnon alijäämäluvut sisältävät puolustusvoimien hävittäjähankinnat vuodesta 2025 alkaen.

² EDP-velka

Lähteet: Tilastokeskus, Valtiovarainministeriö

